

# PHIL KARLSON

## ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

(1908, Σικάγο - 1985, Λος Άντζελες)

Σκηνοθέτης γνωστός για τη σφιχτή του αφήγηση, βασισμένη σε μικρές σκηνές και ξαφνικές εξάρσεις βίας, ο Phil Karlson έμεινε για πάντα αφοσιωμένος στη b-movie παραγωγή και τεχνοτροπία. Και ήταν περήφανος γι' αυτό. Οι εξαιρετικά χαμηλοί προϋπολογισμοί αφενός του επέτρεπαν να εργάζεται ασταμάτητα (το 1946 γύρισε οκτώ ολόκληρες ταινίες για την Monogram!!!) κι αφετέρου έδιναν τη δυνατότητα για μία ασυμβίβαστη προσέγγιση σε εξορισμού τολμηρά θέματα. Η (σχετική και πάλι) εμπορική επιτυχία ήρθε το 1973 με το *Walking Tall*, όταν πια ήταν πολύ αργά. Η περίπτωση του πολίτη – εκδικητή, με την οποία καταπιάστηκε σε εκείνη την ταινία, δεν του ήταν καθόλου άγνωστη. Πίσω στο 1955, η περιβόητη πόλη του Phenix στον αμερικανικό νότο προσέφερε από μόνη της μια ιστορία ανάλογη που σχεδόν απαιτούσε να αξιοποιηθεί κινηματογραφικά.

Στην καρδιά της πολιτείας Alabama, ακριβώς απέναντι από τη στρατιωτική βάση του Ft. Benning, το Phenix ήταν στην πραγματικότητα μια κωμόπολη είκοσι τεσσάρων χιλιάδων κατοίκων με ...βιομηχανία τον παράνομο τζόγο και την πορνεία. Το συνδικάτο του εγκλήματος είχε υπό τον απόλυτο έλεγχό του την αστυνομία, το δημοτικό συμβούλιο, ακόμα και την τοπική δικαιοσύνη. Δεν ήταν λίγες οι περιπτώσεις που απηυδισμένοι κάτοικοι αποφάσιζαν να οργανωθούν σε ομάδες και να πάρουν τον νόμο στα χέρια τους, ωστόσο οι σποραδικές επιτυχίες καταπνίγονταν από την αυξημένη διεισδυτικότητα του υποκόσμου στα κλιμάκια της διοίκησης και της δικαιοσύνης. Η δολοφονία του δικηγόρου Albert Patterson ήταν η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι και οδήγησε στην επιβολή στρατιωτικού νόμου στην πόλη για αρκετές μέρες.

Το *The Phenix City Story* βασίζεται σε αυτά τα αληθινά περιστατικά, τα περιγράφει (σε αρκετές περιπτώσεις υπερ-δραματοποιημένα) χρησιμοποιώντας τα πραγματικά ονόματα πολλών χαρακτήρων και, μάλιστα, βοήθησε σημαντικά στην εκλογική επικράτηση του John Patterson, γιου του αδικοχαμένου δικηγόρου, στη θέση του κυβερνήτη της Alabama. Γυρισμένο σε φυσικούς χώρους της πόλης, με τον τραχύ ρεαλισμό – σήμα κατατεθέν των φιλμ δεύτερης διαλογής της περιόδου, μαρτυρά πριν από οτιδήποτε άλλο την τόλμη της κινηματογραφικής Αμερικής να αντιμετωπίζει φλέγοντα, τρέχοντα κοινωνικοπολιτικά ζητήματα. Είναι αλήθεια πως η ιδεολογία που κρύβεται πίσω από την ταινία παραμένει συντηρητική και οι κλασικές αμερικανικές αξίες δεν κουνιούνται καθόλου από το βάθος τους (προσέξτε πόσο έξυπνα υπογραμμίζονται οι άρρηκτοι δεσμοί του κεντρικού ήρωα με τον στρατό και την «αγία» οικογένεια). Ωστόσο η στράτευση υπέρ της ισότητας (ο χειρισμός των έγχρωμων χαρακτήρων είναι ενδεικτικός) και της δημοκρατίας, καθώς επίσης και οι υπόνοιες ότι η πόλη είναι δέσμια ενός φαύλου κύκλου που δεν αντιμετωπίζεται ούτε με το στρατιωτικό νόμο με τον οποίο και κλείνει η ταινία, δείχνουν αν μη τι άλλο ένα περίσσειμα τόλμης.

Όχι απλά δε θέλει ο Karlson να αποστασιοποιηθεί από τα πραγματικά περιστατικά στα

οποία βασίστηκε, αλλά έκανε ό,τι περνούσε από το χέρι του για να συνδεθεί η ταινία του με αυτά. Τόσο στο ρεαλισμό που επεδίωκε σε κάθε πτυχή του έργου του (ζήτησε από τον John McIntire να φορά στα γυρίσματα το κουστούμι που φορούσε την ημέρα της δολοφονίας του ο αληθινός Albert Patterson!!!), αλλά κυρίως στον ευφυέστατο πρόλογο – εισαγωγή στα δρώμενα. Με τη φόρμα ενός δημοσιογραφικού ρεπορτάζ, μεταγγίζει στην μυθοπλασία την πιστότητα του ντοκουμέντου και δίνει μία ενδιαφέρουσα αφηγηματική προοπτική, αποκαλύπτοντας εξ αρχής την τύχη των βασικών χαρακτήρων.

Με καλογυρισμένες σκηνές δράσης, πολύ δυνατές ερμηνείες, άψογη αναπαράσταση ενός κλίματος φόβου και βίας, δεν είναι καθόλου τυχαίο που αποτελεί δεδηλωμένα μία από τις αγαπημένες ταινίες του Martin Scorsese. Στην αιματοβαμμένη αφήγηση του The Phenix City Story δεν υπάρχει λύτρωση για τους χαρακτήρες, ο θάνατος παραμονεύει και, στις περισσότερες των περιπτώσεων, τους συναντά. Ο Karlson ανατέμνει με σιγουριά τις σκηνές του και εικονογραφεί γλαφυρά την παράλυση των θεσμοθετημένων αρχών, φαινόμενο που, καλώς ή κακώς, φέρνει στο προσκήνιο το ζήτημα της ατομικής ή συλλογικής αντίδρασης των πολιτών. Το θέμα της αυτοδικίας αντιμετωπίζεται με σκεπτικισμό και η προσήλωση στη χρησιμότητα της συμμετοχικής δημοκρατίας και της ψήφου που εκδηλώνεται στα πρώτα λεπτά, βρίσκεται υπό πλήρη αμφισβήτηση όταν πια πέσουν οι τίτλοι του τέλους. Το φιλμ θα εξυψώσει την ατομικιστική αντίληψη, τον ιδεαλισμό της μονάδας, ακόμα και την παρέμβαση της στρατιωτικής αρχής, όχι όμως χωρίς να αφήσει υπόνοιες ότι τίποτα από όλα αυτά δεν προσφέρει μια μακροπρόθεσμη, σίγουρη λύση. Έστω κι αν, εν τέλει, αναδίδεται μια ιδεολογική σύγχυση κι ένα θέμα πολιτικών προεκτάσεων που ξεπερνά τις προθέσεις (ίσως και τις δυνατότητες) του Karlson, αξίζει κανείς να σταθεί στη δυσπιστία που επιφυλάσσει το φιλμ για το Κράτος και στις πολυάριθμες κινηματογραφικές αρετές που το ξεχωρίζουν από το b-movie σωρό της δεκαετίας.

<http://filmgaze.blogspot.gr>